

ПОРТФОЛІО ПЕДАГОГА

**МЕТОДИКА
СТВОРЕННЯ**

МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ ПОРТФОЛІО ПЕДАГОГА

Професійний розвиток педагогічного працівника – тривалий процес, метою якого є розвиток людини як особистості, як фахівця і майстра. Без збору матеріалів, що ілюструють практику, без осмислення власних дій, аналізу їх результативності відносно дітей та їх успіхів, готовності до самокритики та самовдосконалення працівник не може стати справжнім фахівцем.

Творча активність педагога – це прагнення до перетворюючої діяльності в освітньому процесі, до інноваційних рішень, які сприяють розвитку особистості. Творчий педагог здатний самостійно опанувати нові знання, способи, прийоми; переосмислити власну діяльність у світлі нових пізнань; розробити нові методи, прийоми, форми, засоби або модифікувати їх; він в змозі ефективно використовувати передовий досвід, знаходити оригінальні рішення нестандартних проблем, змінювати стратегію і тактику залежно від конкретної ситуації, аналізувати і оцінювати поточні і кінцеві результати процесу, а також створювати нові програми і технології навчання, виховання і розвитку дітей.

Створення портфоліо допоможе педагогу грамотно проаналізувати свою діяльність, вибрати напрямок подальшого зростання, спланувати роботу щодо самоосвіти, узагальнити передовий педагогічний досвід та підготувати його до трансляції.

Портфоліо – (від італ. Portafoglio — «портфель») — збірка виконаних робіт та напрацювань певної особи (компанії).

Поняття «портфоліо» прийшло до нас із Західної Європи XV-XVI сторіччя. В епоху Відродження архітектори пропонували замовникам готові роботи і пропозиції своїх будівельних проектів в особливій папці, яку називали «портфоліо». Документи, подані у таких папках, допомагали замовнику скласти враження про професійні вміння претендента. На сучасному етапі бізнесу портфоліо застосовують для демонстрації досягнень тієї чи іншої фірми.

В сучасній системі освіти України портфоліо стає усе більш популярною формою науково-методичної діяльності педагога (педагогічного колективу), яка дає змогу перейти від адміністративної системи обліку результативності діяльності в системі оцінювання успішності педагога у

навчально-виховній та науково-методичній роботі. До того ж, портфоліо – одна із аутентичних, тобто найбільш наближених до реального стану, форм оцінювання, яка орієнтована на процес самооцінювання.

Отже, портфоліо – це набір матеріалів, які представляють систему діяльності й досягнення педагога (колективу педагогів) у вирішенні актуальних завдань навчання, виховання і розвитку учнів.

Для чого створюють портфоліо?

Педагогічному працівнику його професійне портфоліо потрібне для того, аби:

- проаналізувати і узагальнити свою роботу;
- відобразити динаміку свого професійного росту;
- представити досвід своєї роботи найбільш повно і ефективно.

Портфоліо – своєрідне «досьє досягнень», самопрезентація творчої особистості, мета якого – демонстрація професіонала на практиці. Переваги (значимість) портфоліо:

- у роботі з портфоліо важливим є не тільки результат, але й процес створення свого стилю роботи;
- портфоліо дозволяє зберегти індивідуальність особистості педагога й учня;
- створення назв файлів-документів і робота з ними – це творчий процес, зорієнтований на самостійність та індивідуальність вибору, уяви, відкриття, пошук;
- процес створення портфоліо, робота з ним, обмін досвідом дають авторам можливість оцінити творчу діяльність та удосконалити її.

Портфоліо педагога – це спосіб фіксування, накопичення матеріалів, що демонструють рівень професіоналізму педагога та вміння формулювати й розв'язувати завдання (проблеми) своєї професійної діяльності. Це альтернативна форма оцінювання рівня професійної компетентності під час проведення експертної відповідності до кваліфікаційної категорії педагога.

Матеріали портфоліо документують продукт роботи педагога. Продукт – реальний практичний результат праці. Його отримують у предметній формі чи у вигляді закінченої соціально значимої діяльності; він має бути

доступним сприйняттю й оцінюванню, а також підтверджений документально.

Які є види портфоліо?

- **Електронні** – створюються на комп'ютері офлайн (папка з файлами, диск) або в онлайні (власний сайт, блог);
- **Паперові** – у вигляді звичайної папки.

За наповненням портфоліо буває:

- **Портфоліо досягнень** – зібрання усіх ваших сертифікатів, нагород, дипломів, подяк та інших документів, що підтверджують успіхи та досягнення;
- **Тематичне портфоліо** – структуроване портфоліо, матеріали в якому згруповані за розділами (наприклад, навчальна діяльність, позаурочна діяльність, самоосвіта);
- **Портфоліо-звіт** – являє собою звіт про завершену роботу. Таке портфоліо може складатися по завершенню роботи пришкільного табору, предметного тижня тощо;
- **Комплексне портфоліо** являє собою поєднання усіх видів портфоліо.

Що додати в портфоліо?

Розділ 1. Загальні відомості про педагога. Цей розділ містить матеріали, що відображають досягнення педагога в різних галузях:

- прізвище, ім'я, по-батькові, рік народження;
- освіта (який заклад і коли закінчив, отримана спеціальність і кваліфікація за дипломом);
- трудовий й педагогічний стаж, стаж роботи у закладі освіти;
- підвищення кваліфікації (назва установи підвищення кваліфікації, дата проходження курсів, проблематика курсів);
- копії документів, що підтверджують наявність учених і почесних звань та ступенів;
- державні урядові нагороди, грамоти, листи-подяки;
- інші документи на розсуд педагога.

Цей розділ дає змогу зробити висновок про індивідуальність педагога.

Важливо! Не публікуйте в онлайн-портфоліо (на сайті, блозі) особистий номер телефону, дату народження, інформацію про дітей та іншу інформацію, яка не стосується вашої професійної діяльності, адже цю інформацію можуть використати в своїх цілях зловмисники!

Розділ 2. Результати педагогічної діяльності. У цьому розділі містяться наступні матеріали:

- матеріали з результатами освоєння здобувачами освіти освітніх програм і сформованості в них ключових компетентностей з предмета, що викладається;
- порівняльний аналіз діяльності педагогічного працівника за три роки на підставі контрольних зрізів знань, участі здобувачів освіти у районних, обласних олімпіадах, конкурсах;
- результати проміжної та підсумкової атестації здобувачів освіти; тощо.

Матеріали цього розділу повинні дати уявлення про динаміку результатів педагогічної діяльності педагога за певний період.

Розділ 3. Науково-методична, інноваційна діяльність. У цьому розділі містяться методичні матеріали, що свідчать про науково-методичну компетентність педагога:

Наповнення цього розділу може бути дуже різним:

- інформація про використання сучасних освітніх технологій та обґрунтування їх вибору;
- засоби педагогічної діагностики;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі;
- роботу в методичних об'єднаннях;
- участь у конкурсах та інших заходах; організацію та проведення семінарів, круглих столів,
- майстер-класів;
- проведення наукових досліджень та розробку авторських програм;
- підготовка творчого звіту, реферату, доповідей, статей;
- інші документи.

Розділ 4. Позааудиторна робота

Розділ містить такі документи:

- список творчих робіт, рефератів, навчально-дослідних проєктів, виконаних здобувачами освіти з предмета/дисципліни;
- список переможців олімпіад, конкурсів, змагань, інтелектуальних марафонів тощо;
- сценарії позааудиторних заходів, фотографії та відеозаписи із проведених заходів (виставки, предметні екскурсії, КВК, брейн-ринги тощо);
- програми гуртків та факультативів тощо.

Розділ 5. Навчально-матеріальна база (дидактичне забезпечення)

У цьому розділі міститься виписка з паспорту навчального кабінету (за його наявності):

- список навчальної та навчально-довідкової літератури з предмета;
- наявність дидактичних матеріалів (збірники завдань і вправ, навчально-контролюючі тестові завдання, зразки виконання робіт, програми віртуальних експериментів тощо);
- список наочного забезпечення (інструкції, інструктивно-технологічні карти, таблиці, схеми, креслення, ілюстрації тощо);
- список об'ємного забезпечення (макети, моделі, муляжі, натуральні зразки, стенди, тренажери тощо);
- наявність технічних засобів навчання й комп'ютерної техніки;
- інші документи на бажання педагога.

Презентація портфоліо

Презентація може проходити у вигляді виставки навчально-методичних матеріалів, слайд-шоу, доповіді, яка супроводжується комп'ютерним показом.

Головна мета презентації – стисло представити основні результати виконаної роботи за певний період.

Педагог, що атестується, представляє портфоліо атестаційній комісії, члени якої розглядають представлені матеріали і визначають:

- відповідність представленого матеріалу вимогам на заявлену кваліфікаційну категорію;
- повноту розкриття професійних досягнень і ефективності педагогічної діяльності педагога, який атестується;
- позитивні сторони й недоліки професійної діяльності;

- оцінку роботи; тощо.

Захист портфоліо проводять публічно на засіданні атестаційної комісії (за згодою педагога, який атестується – на семінарі, засіданні «круглого столу» тощо).

Захист портфоліо відбувається у кілька етапів:

1. Презентація портфоліо.
2. Відповіді на запитання за змістом представлених документів.
3. Обговорення результатів захисту членами атестаційної комісії.

Обговорення результатів захисту членами атестаційної комісії відбувається на закритому засіданні без присутності педагога, який атестується. На засіданні обговорюють матеріали, представлені педагогом, і визначають ступінь їх відповідності певній кваліфікаційній категорії.

Під час експертизи інноваційної й експериментально-дослідницької роботи педагога, який атестується, необхідно визначити, чи використовуються результати його діяльності на рівні закладу освіти, району, міста. Якщо є відгуки про роботу, то які і від кого вони отримані. За наявності публікацій оцінюють їх актуальність, ступінь наукової новизни, практичне спрямування та можливість використання на практиці.

4. Ознайомлення педагога, який атестується, з висновками й рекомендаціями атестаційної комісії.

Висновки й рекомендації членів атестаційної комісії, які визначають ступінь реалізації педагогом своїх професійних інтересів, можливості і здібності до подальшого розвитку, доводять до відома педагога, який атестується.